

ÚJDONSÁG A ZENEI NEVELÉSBEN

Digitális ének-zene tankönyvcsalád az értelmileg akadályozott gyermekek zenei neveléséhez — Kedvcsináló egy újfajta tankönyvhöz

Óriási hiánypótló és újdonságnak számító digitális tankönyvcsalád jelent meg az interneten a Nemzeti Köznevelési Portálon (www.nkp.hu).

Az Oktatási Hivatal célul tűzte ki, hogy *bárki számára ingyenesen elérhető*, letölthető segítő anyagot nyújtson a zenével foglalkozó, a zenét tanító kollégáknak. Ez idáig nem létező ének-zene tankönyveket jelentetett meg az interneten az értelmileg akadályozott (középsúlyos értelmileg sérült KSNI) tanulók és az őket tanító gyógypedagógusok, pedagógusok számára.

A cél az volt, hogy a tankönyvek használatával segítséget nyújtson az ének-zene órák tanításához, a felkészüléshez, az értelmileg sérült gyermekek (KSNI) zenei neveléséhez.

A tankönyvcsalád azonban nem csak gyógypedagógusokhoz szól, hanem minden olyan pedagógushoz, szülőhöz, akik SNI gyermekekkel foglalkoznak. De bátran használhatják a neurotipikusan fejlődő óvodásokkal foglalkozó óvópedagógusok, és az általános iskolában tanítók is, színesítve az énekórákat, vagy a különböző zenei foglalkozásokat. Természetesen szülőkhöz is szól, az otthoni zenei játékokhoz.

A Kodály-módszerre épülő ének-zene tankönyvcsalád egyelőre 1-6-ig évfolyamig íródtak meg. Újdonságnak számít, hogy a tankönyv foglalkozik a gyermekek kottaolvasásával, hangszeres zenélésével, így újdonságként bevezeti a speciális színeskotta módszerét, ehhez kapcsolódóan számos letölthető színeskottát kínál.

Érdekessége a tankönyveknek, hogy rengeteg digitális zenei játékot is tartalmaz, ami érdekessé, szórakoztatóvá teszi a gyermekek számára a zenei nevelést. Nem utolsó sorban zenei ismereteket nyújt, valamint a zenei és egyéb képességeket és készségeket is fejleszt, s azok játékos gyakorlására ösztönöz. A tankönyvcsalád a NAT 2020. KSNI kerettantervére épült, így azokat a fogalmakat, ismereteket sajátíttatja el játékosan, ami abban előírtan meghatározó volt.

A jövő útja tanítványaink számára is a digitális internet világa. A tankönyvcsalád is ezért készült digitálisan, elsősorban az intézményekben lévő *okostáblákra*, de használható tableteken, laptopon, számítógépen. A benne lévő kották, anyagok nemcsak az okostáblákon kivetítve láthatók, hanem letölthetők és kinyomtathatók is.

A tankönyvek használatához, felépítéséhez az évfolyamokon lévő *Tanári kézikönyv* nyújt segítséget. A speciális színeskotta módszerének megismeréséhez, elsajátításához egy külön

fejezet, a *Speciális színeskotta* fejezet olvasható, amiben a *Módszertani útmutató* alfejezet ad bepillantást és segítséget az érdeklődőknek.

AZ DIGITÁLIS OKOSTANKÖNYV FELÉPÍTÉSE, SZERKEZETE

A tankönyv felépítéséről részletes útmutatót a *Tanári Kézikönyv* fejezete ad. Most csak érdeklődés felkeltéseként, kedvcsinálásként mutatnám be az olvasóknak. A tankönyvcsalád szerkezete mind a 1-6 évfolyamán azonos. A *Tartalomjegyzékben* egy-egy kattintással válogathatunk a kínálatból.

A KÖNYV TARTALMA ^	
Tartalomjegyzék	
Tanári kézikönyv	
Ősz	▼
Tél	▼
Tavaszi	▼
Nyár	▼
Feladattár	▼
Speciális színeskotta	▼
Zörejangok	▼
Zeneszerzők	▼

ÉVSZAK FEJEZETEK	TEMATIKUS FEJEZETEK	GYŰJTEMÉNYEK
Ősz	Feladattár	Zörejangok
Tél	Színeskotta	Zeneszerzők
Tavaszi		
Nyár		

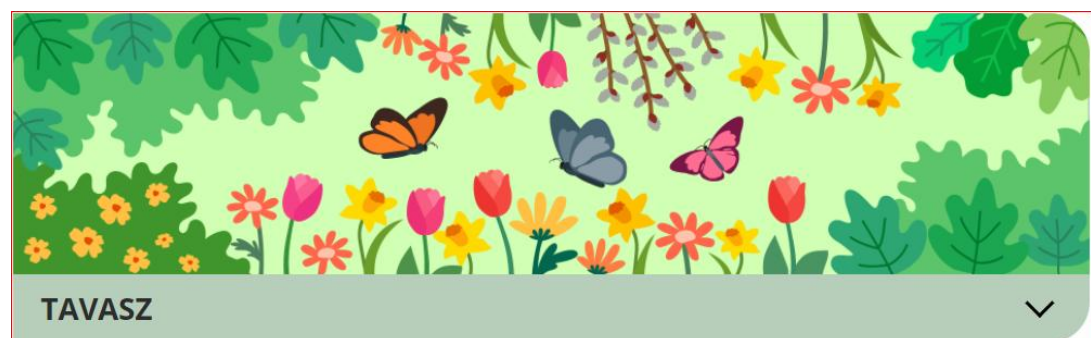
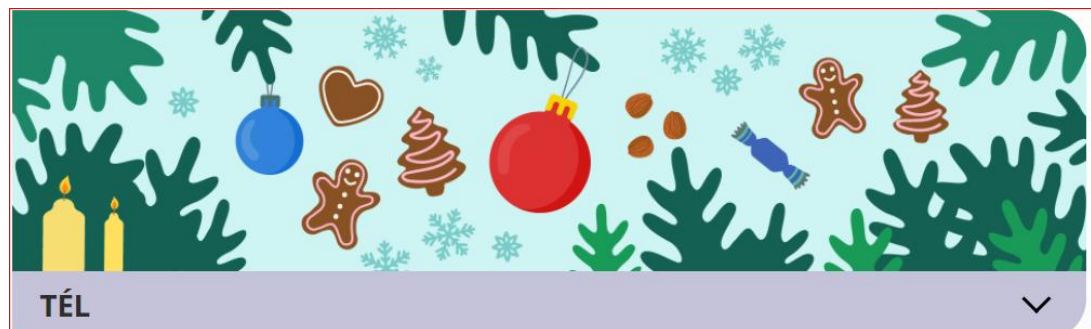
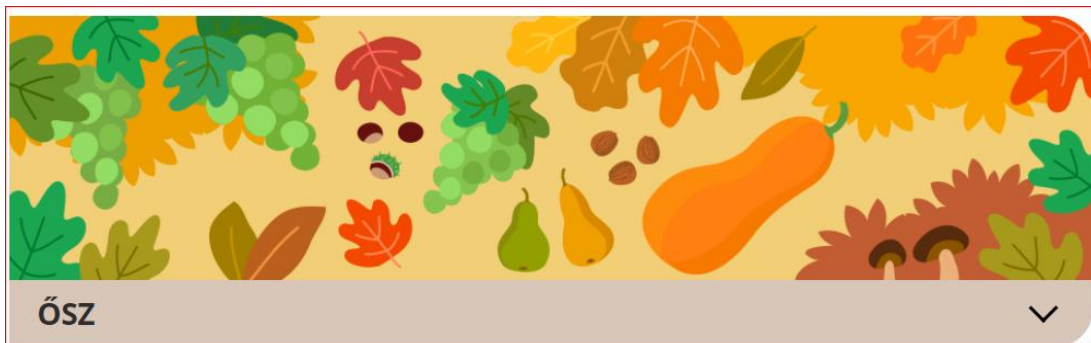
Természetesen a különböző fejezetek tartalmi a magasodó évfolyamokhoz és az előírt KSNI *Kerettantervhez* igazodik, így azok fokozatosan nehezednek.

I. ÉVSZAK FEJEZETEK ŐSZ, TÉL, TAVASZ, NYÁR

Mindegyik évfolyamon a négy évszak köré rendezi a zenei anyagot, végig követve a tanév folyamatát, beleépítve az aktuális ünnepeket is.

Évfolyamonként más-más kedves, kifejező grafika (banner) jelzi az évszakok váltakozását.

Illusztrációk: Az 1. évfolyam évszakai grafikái

LECKÉK

Az évszakokra kattintva, minden évszak fejezetén belül négy darab ún. *leckét* találunk.

Ezek a leckék tükrözik az általunk javasolt tanórák felépítését, segítve a pedagógusokat az órákon használatos különböző tartalmak felhasználását.

- **Ráhangelódás:**

Az óra eleji ráhangelódó, esetekben mozgásos, játékos hangképző gyakorlatok,

- **Éneklés:**

A dalok és hozzájuk kapcsolódó tartalmak, készségfejlesztő feladatok,

- **Mondóka:**

A mondókák és hozzájuk kapcsolódó tartalmak, készségfejlesztő feladatok,

- **Zenehallgatás:**

A zenehallgatásra javasolt anyagok és hozzájuk kapcsolódó tartalmak láthatók.

A különböző leckék - felkeltve az érdeklődést és színesítve az anyagot-, tartalmaznak fotókat, képeket, rajzokat, hanganyagot, videofelvételt, valamint évszakonként három-három leckében (Éneklés, Mondóka, Zenehallgatás) egy-egy játékos, az adott leckéhez tartozó ún. digitális készségfejlesztő *okosfeladatot* is.

- **Ráhangelódás leckék**

A *Ráhangelódás* az énekórák bevezető része. A leckéknél szép, színes fotókkal találkozunk, amik motiválják a gyermekeket és szorosan kapcsolódnak a kép alatt található játékos készségfejlesztő gyakorlatokhoz. A játékok célja az énekórákra való ráhangelódás, de ennél többet is rejt. Célja még a hangadási vágy felébresztése, a hangadás örömeinek megtapasztalása. A játékok emellett megsegítik az óra témájára való rávezetést is. A lecke játécai természetesen itt is évfolyamonként fokozatosan nehezednek. A kisebb évfolyamokra jellemző csoportos hangadás, improvizáció, a magasabb osztályokban több helyütt felváltja az egyéni (szóló) hangadás megjelenése, vagy a szóló-csoportos hangadás váltakozása.

Ásítás

Legyünk kismackók! Guggoljunk le, majd kezdünk el lassan felállni, mintha most ébrednénk! Nyújtózkodjunk, próbáljuk elérni a magasabb ágakat! Vegyünk nagy levegőt, hogy megnőjön a hasunk! (A kezünket is rátehetjük, hogy érezzük, ahogy megemelkedik.) Ásítsunk hatalmasat: „Ááááá!”

Illusztráció: 1. évfolyam, Ősz – Ráhangelódás

Forró tea

Igyunk egy forró teát! Csináljunk úgy, mintha a kezünkben lenne a bögre, majd fújuk meg többször, hogy kihűljön!

Illusztráció: 1. évfolyam, Tél – Ráhangelódás

• Éneklés leckék

Az *Éneklés* rész leckéi az új dalok feldolgozásához, tanításához nyújtanak segítséget. A dalok témája minden esetben kapcsolódik az adott évszakhoz, vagy az éppen aktuális ünnepekhez. Kapcsolódik az évszagnál szereplő mondókákhoz, zenehallgatási művekhez. (Ezeknél a leckéknél *ajánlás* linkeket is találhatunk.)

A pedagógus dönti el, hogy milyen ütemben halad az új dalok bevezetésével. Fontos mozzanata az énekóráknak az állandó, minden órán visszatérő ismétlés, gyakorlás.

Azonban feltétlenül fontos megemlíteni az „*okostáblától való elszakadás-t*”, vagyis azt, hogy a gyermekek ne üljenek egész óra alatt az okostábla vagy a számítógép előtt, hanem az énekórák egyik fontos feladatuként, mozogjanak, játsszák el a dalokhoz tartozó különböző játékokat, dalos játékokat, körjátékokat, utánozzák kis- és nagymozgással, mozdulatsorozatokkal a dalokat. /Megemlíteném: Kodály hozzátette: ... lehetőleg a szabadban!/

Éneklés leckék tartalma

A leckékben dalokat találunk, évszakonként 5-6-7 dalt, amiből válogatni lehet. Minden dalhoz tartozik egy grafikai illusztráció, ami kifejezi az adott dal tartalmát, hangulatát. Az emlékezet fejlesztéséhez is kiváló, mert felhasználható a dal képről való felismeréséhez is.

Itt kopog, ott kopog

00:00

00:11

1. Kopogjunk ritmusfával egyenletesen a dalhoz!
2. Először csak sétáljunk, majd kóralakítással járunk körbe, hátunkon a nehéz puttonnyal, a „Megérkezett a Mikulás, hopp!” részénél guggoljunk le!
3. Nehezhítjük úgy a körjátékot, hogy minden újbóli éneklésnél ellenkező irányba indulunk el.

Ajánlások:

1. A dalhoz tanuljunk meg a Mikulásról egy rövid kis verset, Zek Zoltán *Mikulás* című költeményét!
2. Hallgassuk meg Gryllus Vilmos: Hóapó című dalát!

Höc, höc, katona

00:00

00:10

1. Kézzel egyenletesen üssük a mérőt a combunkon. A végén a név behelyettesíthető más névvel. A név elhangzásakor magasba emeljük a kezünket.
2. A mérőütés helyett lovagoltathatunk babát, plüssállatot a combunkon, és a dal végén azt emeljük fel!

Illusztráció: 1. évfolyam, Tél – Éneklés

Illusztráció: 1 évfolyam, Tavasz - Éneklés

- A dalok címe alatt sok esetben egy hangfájlt, zenei lejátszót találunk, ami arra szolgál, hogy meg lehessen hallgatni az adott dalt.
- A grafikai illusztráció alatt a dalhoz tartozó, pontokba szedett zenei készség-, és képességfejlesztő feladatokat, játékokat találunk, ami a kerettanterv feladataira épült.
- *Ajánlások* címszó alatt, sok esetben megtalálhatjuk a dalhoz illő mondókát, vagy zenehallgatási anyagot.
- A kép legalján 3 darab, esetenként 4 darab különböző ikont láthatunk. Egy-egy ikonra kattintva kották ugranak elő, ami segítséget nyújt a pedagógusnak. Ezek a kották letölthetők és kinyomtathatók. Pl.:

Hagyományos ötvonalas kotta

Itt kopog, ott kopog

Donászy Magda nyomán

Itt ko - pog, ott ko - pog, meg - ér - ke - zett a Mi - ku - lás, hopp!

Hagyományos ötvonalas kotta, a speciális színeskotta hangjainak a színezésével

Itt kopog, ott kopog

Donászy Magda nyomán

Itt ko - pog, ott ko - pog, meg - ér - ke - zett a Mi - ku - lás, hopp!

Hagyományos ötvonalas kotta a *Boomwhackers* hangjainak színeivel

Itt kopog, ott kopog

Donászy Magda nyomán

Itt ko - pog, ott ko - pog, meg - ér - ke - zett a Mi - ku - lás, hopp!

/Boomwhackers egy érdekes hangszer, egy-egy színes, különálló műanyag hangcső, ami ütögetéssel zenei hangot ad ki. A hangcsöveken ráírva megtaláljuk a hangok zenei nevét. pl: piros cső = „C” zenei hang)

Speciális színeskotta

Nem minden dalnál található meg ez az ikon, de a speciális színeskotta *Módszertani útmutatójából* elsajátíthatjuk, hogyan lehet ilyen kottákat írni. Az itt található kották a hangszeres játék szempontjából eltérő nehézségűek, de az órán tanult dalokhoz kapcsolódnak. Érdemes őket differenciáltan használni a tanulók képességéhez igazodva.

Itt kopog, ott kopog / Magyar gyermekdal – Fabényi Réka feldolgozása

Itt ko - pog, ott ko - pog, Meg - ér - ke - zett Tél - a - pó - ka, hopp!

- Szintén nem minden Éneklés dalnál (Mondókánál és Zenehallgatásnál) csak egy-egy alatt találhatunk ún. mozgatható, játékos, szórakoztató és zenei készséget fejlesztő *okosfeladatot*.

Illusztráció: 1 évfolyam – Tél – Éneklés – *Itt kopog...* c dal Okosfeladata

• **Mondóka leckék**

A *Mondóka* leckéi egy-egy évszakhoz, ünnephez illő mondókákat, kiszámolókat, verseket tartalmaznak, melyeknél:

- grafikai illusztrációt,
- szöveg/vers leírását,
- hanganyagot (férfi ill. női hang, színészi előadásban),
- zenei készségfejlesztő feladatokat, zenei játékok ajánlását,
- esetenként a mondókához tartozó játékos *okosfeladatot* találunk. (Nem minden leckénél!)

A címek alatt hangfájlt, lejátszót láthatunk, amit elindítva kiváló színészek előadásában szólalnak meg a mondókák. (A mondókákat/verseket Szinetár Dóra és Makranczi Zalán előadásában hallhatjuk.) A mondókák, versek témája összekapcsolható az adott évszak *Éneklés* és *Zenehallgatás* leckéivel.

A mondókák gyakorlása az énekórák szerves része, kiválóan alkalmasak a ritmusérzék fejlesztéséhez. A mondókák, kiszámolók, versek gondosan összeválogatott – a kerettantervnek megfelelő – népi, és irodalmi értékek.

Illusztráció: 1 évfolyam, Ősz – Mondóka lecke

Illusztráció: 1 évfolyam, Ősz – mondókához tartozó okosfeladat

• Zenehallgatás leckék

Az ének-zene foglalkozások elengedhetetlen része a *Zenehallgatás*. A zenehallgatás módszertani kérdéseit sok szakmódszertani könyv tárgyalja.

A kerettanterv is jelöli a zenehallgatás nevelési-fejlesztési céljait, feladatait, melyet figyelembe véve állítottuk össze a zenehallgatási anyagot.

A legjobb módszer - kisebb gyermeknél, alacsonyabb évfolyamokon, de a későbbiekben is-, ha mi magunk énekelünk, zenélünk tanítványainknak. Azonban fokozatosan beépíthetjük a gépi zenét, a zenetörténeti és egyéb más értékes alkotásokat is. Tankönyvcsaládunk a fentieket figyelembe véve állította össze a leckék zenehallgatási anyagát.

Az internet világa számos lehetőséget kínál. Jó alkalmunk lett volna ezeket hang-, és videóként (mp4) beépíteni a tankönyvekbe, pl. a YouTube csatornáról. Azonban erre nem volt módunk, a különböző jogdíjak miatt. (Kivétel egy-két jogtisztan beépített anyagunknál.)

Így a zenehallgatás leckéinél csak ajánlásokat írtunk, hogy milyen felvételeket célszerű megkeresni a világhálón. Ehhez közöltük a mű szerzőjét, címét és a javasolt előadókat, hogy a leghitelesebb forrásokat találhassa meg a használó.

Zenehallgatási leckék felépítése:

- A zenei repertoár az évszakok fejezeteihez lettek kiválogatva. Legfelül a mű címe, zeneszerzője, a vers költője olvasható.
- Minden leckéhez tartozik egy esztétikus kép/fotó, ami kifejezi az adott zenehallgatási anyagot.

- Feladatunk, hogy a zenehallgatás ne „háttérzeneként” szóljon, ezért a képek alatt különböző –életkornak és specifikumnak- megfelelő megfigyelési szempontokat gyűjtöttünk össze és ajánlunk a leckékben. Ezzel tanítványaink figyelmét, érdeklődésüket ráirányítjuk az adott műre.
- Azonban feladat lehet a mozgással, tánccal kiegészített zenehallgatás is. (Kokas-módszer)
- A megfigyelési szempontok alatt találhatjuk az ajánlásokat:
 - javasolt album, előadó, zenekar stb.
 - valamint, hogy melyik dalhoz vagy mondókához ajánljuk a zenehallgatási anyagot.
- Szintén találhatunk egy-egy zenehallgatási leckénél, a zenehallgatási anyaghoz tartozó mozgatható, játékos, készségfejlesztő digitális *okosfeladatot*.

Dal a hidegről (Gryllus Vilmos – Tóth Krisztina)

Hallgassuk meg a dalt!

1. Beszélgessünk a téli öltözködésről!
2. Milyen ruhadarabok szerepelnek a dalban?
3. Játsszunk! A dal gyorsabb részénél tapsoljunk egyenletesen mi is! A lassabb részénél hirtelen hagyjuk abba!

Javasolt album: Gryllus Vilmos: *Dalok reggeltől estig*.

Ajánlás: Kapcsolhatjuk a *Pacikám, paripám* dalhoz és a *Hacuka, pacuka* vershez.

Illusztráció: 4. évfolyam, Tél - Zenehallgatás lecke

- Jó pár résznél sikerült zenei anyagot – hang, illetve videófájlt beépíteni a zenehallgatási leckékbe.
 - A címek alatt található és indítható el a zenei vagy videó lejátszó.

Olyan zenekart és kórust láthatunk, hallhatunk, akik olyan értelmi akadályozott gyermekekből és fiatalokból állnak, akiknek a tankönyveket szántunk.

Zenélnek: Parafónia Zenekar (A Zene mindenkié Egyesület) és a Csalogány iskola kórusa Csalogány Kórus és a Tanári zenekar.

/A zenekar és a kórus vezetője: Fabényi Réka/

Magam is több helyen énekelek (főként a Tél évszak karácsonyi dalainál), ahol a Tabulatúra Régizene együttes kísér.

Illusztráció: 4. évfolyam – Tavasz – Zenehallgatási lecke (Énekel: Fabényi Réka, kísér a Parafónia zenekar)

II. TEMATIKUS FEJEZETEK

- **Feladattár**
- **Színeskotta**
- **Feladattár**

Tankönyvcsaládunk minden évfolyamon külön *feladattárral* rendelkezik. A feladattárban játékos, mozgatható, több érzékszervre ható, ún. *digitális okosfeladatokat* találunk, amik a gyermekek zenei készségeit és képességeit fejlesztik. A digitális játékok megjeleníthetők az okostáblákon, számítógépeken, tabletteken. A feladatok helyes megoldását minden esetben egy „zöld pipa” jelzi. KSNI okosfeladatoknál a feladatmotor a helytelen, rossz megoldásokat nem engedi, hogy azok véletlenül se rögzüljenek a gyermekekben. A feladatok az életkori sajátosságokhoz igazodnak, a könnyebbtől a nehezebb felé haladnak elsőtől hatodik osztályig. Lehetőséget biztosítva az évfolyamok közötti átjárhatóságra a differenciált feladatok adásához, vagy akár az ismétlésekhez, gyakorláshoz.

A tankönyvünkben különböző témakörök szerint csoportosítottuk az okosfeladatokat, melyek a kerettantervi követelményekhez, fejlesztési céljaihoz feladataihoz igazodtak. A digitális feladatok az általános zenei, és egyéb fejlesztési területeket is szolgálja.

A digitális okosfeladatok különböző feladatmotorral készültek, figyelembe véve az adott korosztályt. Bővebben a *Tanári kézikönyvben* olvashatunk erről.

Így a következő játékokat találhatjuk az okosfeladatokban:

- Halmazba rendezés
- Kirakó
- Kvíz
- Memória
- Párosítás (húzd és ejtsd)
- Párosítás (összekötős)
- Táblázatba rendezés (húzd és ejtsd)
- Területre húzás
- Univerzális
- Villámkérdés

Okosfeladatok évfolyamonkénti rendezése:

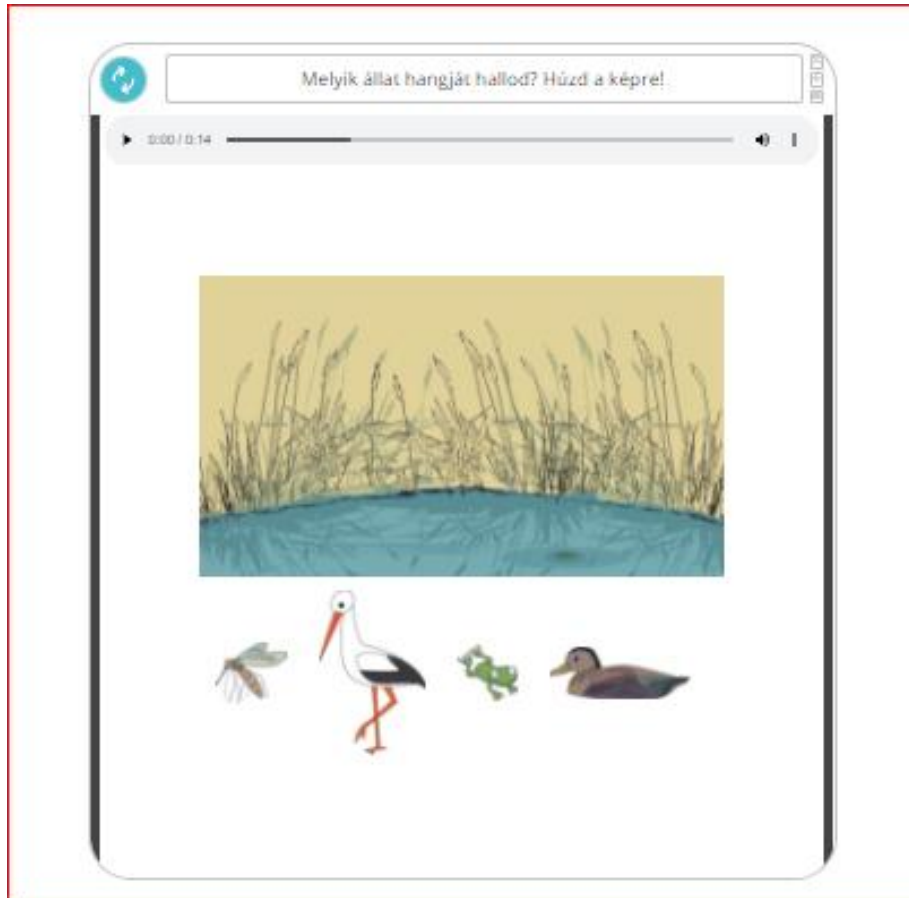
1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam	5. évfolyam	6. évfolyam
Környezetünk hangjai	Környezetünk hangjai	Hangszerek hangja	Hangszerek hangja	Hangszerek hangja	Hangszerek hangja
Állathangok	Állathangok	Hangszer-felismerő	Hangszer-felismerő	Hangszer-felismerő	Hangszerfelismerő
Hangszerek hangjai	Hangszerek hangjai	Dallam-felismerő	Dallamfelismerő	A zene elemei	A zene elemei
Hangszer-felismerő	Hangszer-felismerő			Dallam felismerő	Dallamfelismerő
Dallam felismerő	Dallam felismerő				

Ízelítő az egyes évfolyamok egyes feladataiból:

1. Környezetünk hangjai, 1. évfolyam

2. Állathangok, 2. évfolyam

3. Hangszerek hangjai, 3. évfolyam

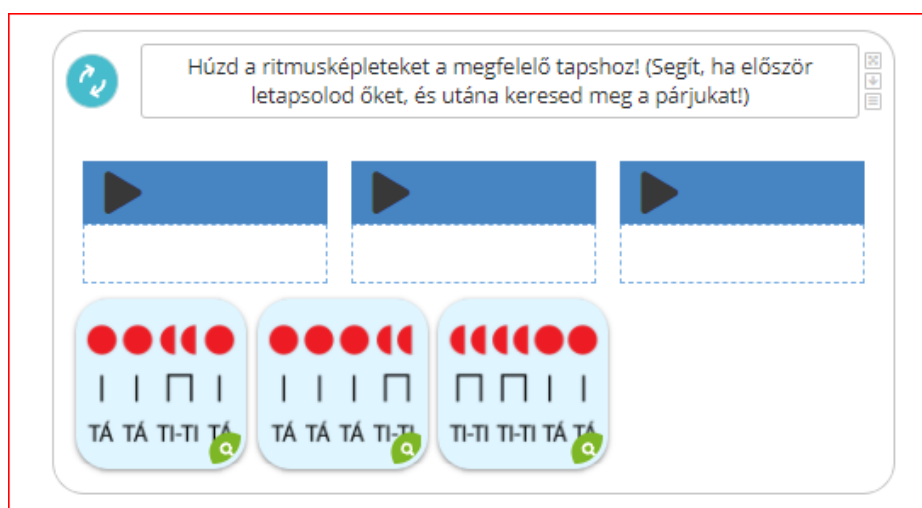
4. Hangszerfelismerő, 4. évfolyam

5. Dallamfelismerő, 5. évfolyam

6. Zene elemei, 6. évfolyam

• **Speciális színeskotta**

Tankönyvcsaládunkba újdonságként vezettük be a **speciális színeskotta** módszerét és alkalmazását, minden évfolyamhoz, elsőtől hatodik évfolyamig bekötve.

Érdeklődést felkelteni, kedvet csinálni, ösztönözni és segítséget szeretnénk nyújtani a használatukhoz a kollégáknak. A módszer elsajátításával tanítványaink is megtanulhatnak kottát olvasni, hangszeren muzsikálni, megtanulhatják a kétkezes zongorajátékot, valamint művelhetik a zenélés legmagasabb fokát az együttjátszást, a zenekarban történő játékot.

A speciális színeskotta fejezet egy tudatosan felépített, egyedülállóan részletes útmutató, amely rendkívül könnyen elsajátítható elsősorban tanítványaink számára, de bevezethetjük és használhatjuk már normál óvodákban, vagy általános iskola alsóbb osztályaiban is. Ezért is ajánljuk a gyógypedagógus kollégákon kívül minden pedagógusnak. Rendkívülisége abban is rejlik, hogy a módszer elsajátításával könnyedén vezethetjük át tanítványainkat a hagyományos ötvonalas kotta megértésére, megtanulására. (Megjegyezném, hogy kitartó gyakorlással a KSNI tanítványok is eljuthatnak a hagyományos ötvonalas kotta olvasásáig.)

A speciális színeskotta fejezet felépítése

A fejezet a speciális színeskotta módszer bemutatásával kezdi, a hangszeritanítás, kottaolvasás első lépéseitől indul. Egyszerű, játékos okosfeladatokból kiindulva, az egyhangos kották, majd az egyre bővülő hangkészletű dalokon át vezet a kétkezes zongoradarabokig, és eljut a magasabb szintű zenekari játékig.

Tankönyvünk csak az egyszerűbb két-három szólamú zenekari kottáig mutatja be a repertoárt, de a módszerrel el lehet jutni az öt-hat szólamú klasszikus zenéig. A tankönyvünk ezt a szintet már nem tárgyalja, azonban a zenehallgatási leckéknél láthatunk-hallhatunk a *Parafónia Zenekar* előadásában ilyen szintű klasszikus műveket.

A fejezetet a tankönyvünkben hat nagy részre tagoltuk:

- **Módszertani útmutató**
- **Színeshangok, rávezető feladatok**
- **A dalok kottái az egyhangos daloktól kezdve a teljes hangkészletű dalok kottájáig. (10 részben)**
- **Zenekari kották**
- **Zongorakották**
- **Játék a zongora hangjaival – okosfeladatok a zongoratanításhoz**

- **Módszertani útmutató**

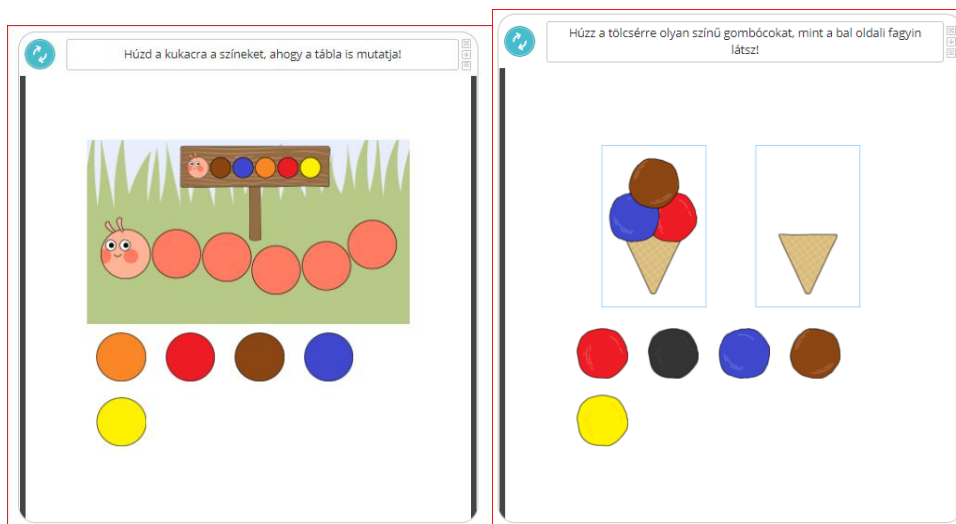
Ebben a részben a szerző – *Fabényi Réka* – részletesen kifejti a speciális színeskotta módszer lényegét. Bemutatjuk a módszer elsajátításához szükséges alapismereteket, segítséget nyújtunk az okostankönyv használatához, gyakorlati tanácsokkal látjuk el az olvasót. Az útmutatót végig olvasva könnyedén elsajátíthatjuk a módszert.

- **Színeshangok, rávezető feladatok**

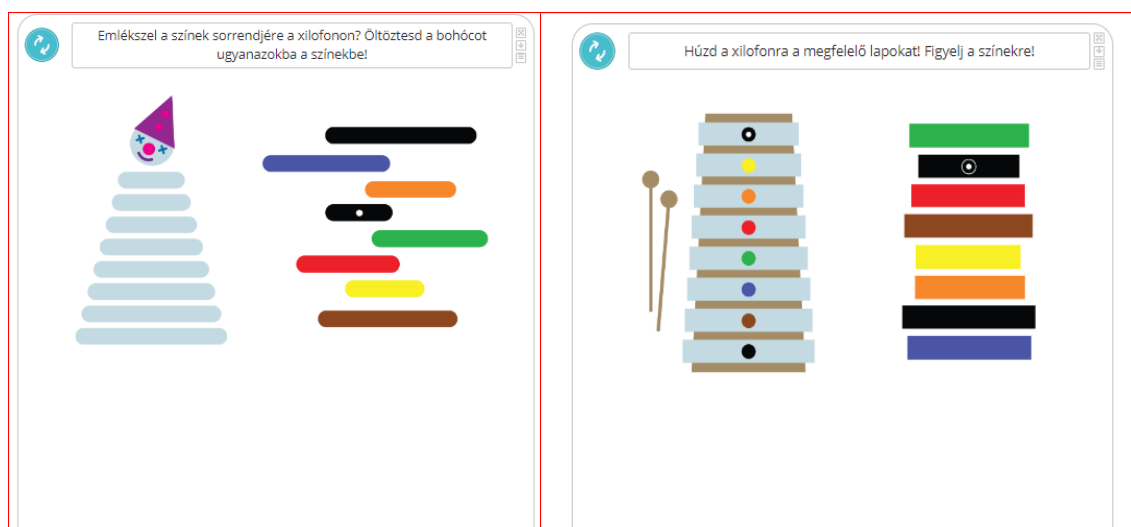
Különböző játékos, mozgatható, készségfejlesztő digitális okosfeladatokkal tanítja meg tankönyvünk a speciális színeskotta hangjainak színeit, jelöléseit, formáit. Játékosan készíti elő a kottaolvasását, a hangszerjáték megtanulását.

Bemutatunk a feladattárból – a teljesség igénye nélkül – néhány *okosfeladatot*.

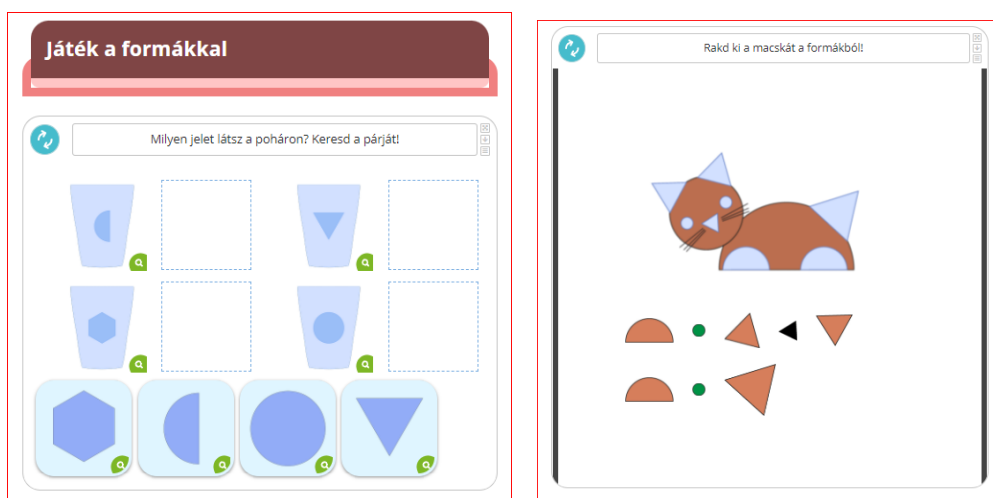
Játék a színekkel:

Színeskotta hangjainak sorba rendezése:

Játék a színeskotta formáival:

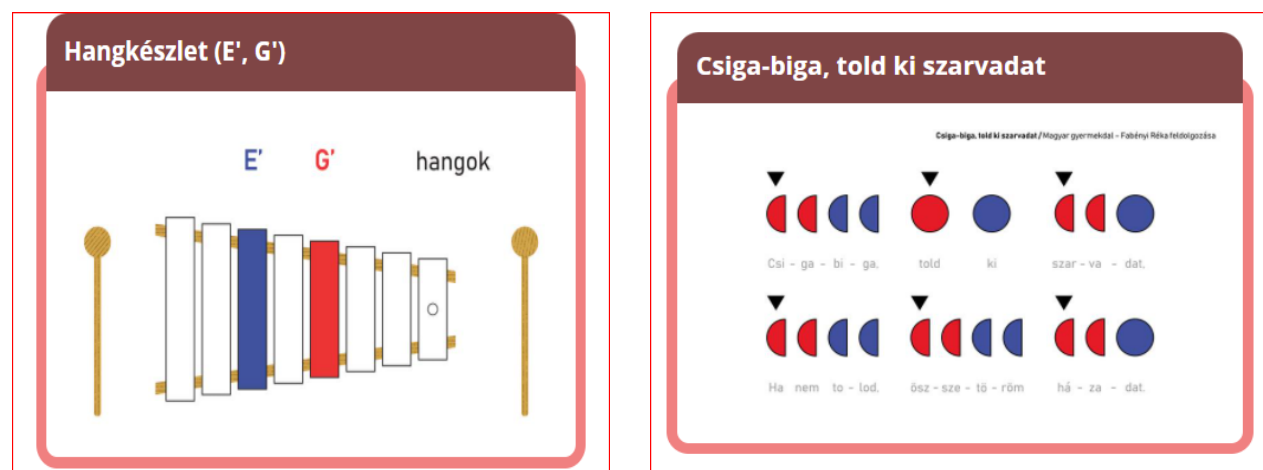

- **A dalok kottái az egyhangos daloktól kezdve a teljes hangkészletű dalok kottájáig. (10 részben)**

A színeskotta fejezet kottáit nem évfolyami bontásban közöljük, hanem a dalanyagot nehézségi sorrendben, egymásra építve adjuk. Ez a fejezet, a KSNI Ének-zene könyvek összes évfolyamánál egyformán megtalálhatóak, ezzel lehetőséget biztosítunk a pedagógusnak, hogy bármikor bevonja a módszert az oktatásba. A különböző nehézségű kottáknál differenciált feladatok adásával alkalmazkodhatunk a tanítványaink fejlettségi szintjéhez. A célunk az volt, hogy az eltérő képességű gyermekek számára a kezdő szinttől akár a zongoratanításig, zenekari játékig megfelelő szintű kottákat és feladatokat biztosítsunk.

Az egymásra épített speciális színeskották kivetíthetők, illetve letöltés után kinyomtathatók. Így kottákat a tanítványaink elé tehetjük, biztosítva ezzel a szemléletességet elvét.

Kéthangos daloktól –

– a teljes hangkészletű dalokig:

A *Módszertani útmutató* tanulmányozásával azonban mi magunk is elkészíthetjük a speciális színeskottákat tanítványaink számára, olyanokat, amire nem találtunk esetleg a kottatárban.

Az *Éneklés leckék* ikonjai alatt is segítséget találunk a tanítandó dalok átírásához.

- **Zenekari kották**

Az egyszólamú kották kellő gyakorlása után, bátran alakíthatunk zenekart is.

A KSNI 1-6 évfolyam e szintjén, valamint a gyermekek fejlettségi szintjéhez mérten igazodva, elegendő a két-háromszólamú zenekar. Tankönyvünk ehhez is segítséget nyújt, egyrészt a zenekar szervezésével kapcsolatos tudni valókkal, amit szintén a *Módszertani útmutatóban* tanulmányozhatunk, másrészt zenekari kottákat is kínálunk hozzá.

- A színeskotta alatt segítő instrukciókat olvashatunk.

- A lecke alján szintén három ikon látható. Az ikonokra kattintva kották ugranak fel, ami a partitúra egyes szölamait mutatják. Ezek letöltés után kinyomtathatók és a zenekar tagjai elé tehetőek.

• Zongorakották

Énekórákba beépítve, de külön délutáni szakkörként, foglalkozásként is bevezethetjük a zongora tanítását. A *Módszertani útmutató* tanulmányozása ehhez is segítséget nyújt. Tankönyvünk ehhez is kínál különböző nehézségi szintű zongorakottákat. Pl.:

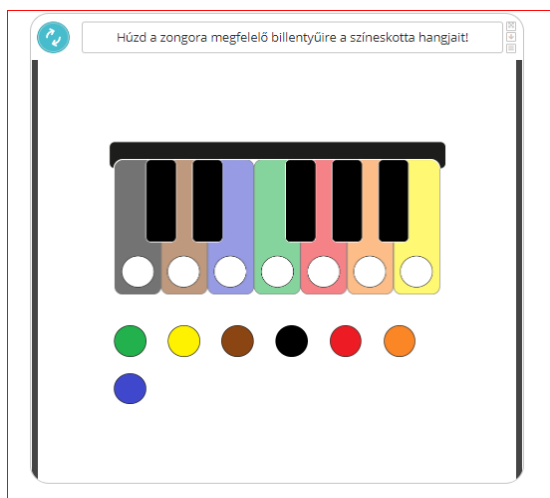
Az ikonok alatt kották találhatók

Az első ikon: - Dallam, egyszerű kíséretű kottával,
 Második ikon: - Dallam nehezebb, mozgó kíséretű kottával,
 Harmadik ikon: - Dallam akkordos kíséretű kottával.

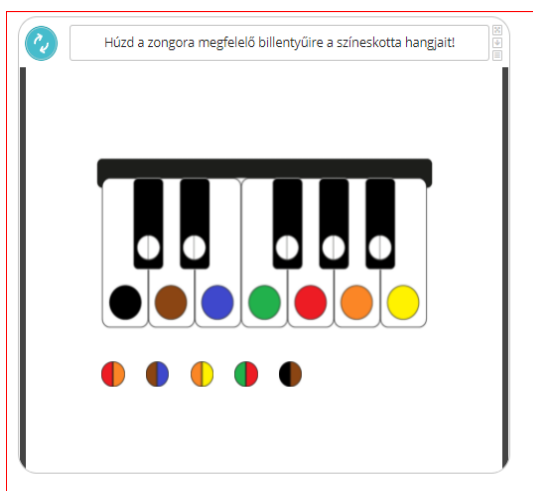
• Játék a zongora hangjaival – Okosfeladatok a zongoratanításhoz

A zongoratanításhoz is találunk tankönyvünkben különböző nehézségű, játékos, készségfejlesztő, mozgatható digitális okosfeladatokat, amik előkészítik és segítik a zongorán való tájékozódást, segítik a billentyűk hangjainak megismerését, megtanulását.

Fehér billentyűk:

Fekete billentyűk:

III. GYŰJTEMÉNYEK

Tankönyvünk harmadik részében **Gyűjteményeket** találunk.

- **Zörejhangok** – Hang-, és képtár gyűjtemény
- **Zeneszerzők** – Magyar és külföldi zeneszerzők képei zenetörténeti koronként
- **Zörejhangok** – Hang-, és képtár gyűjtemény

A gyűjteményünk célja olyan hang-, és kép/fotó mintákkal megsegíteni a kollégákat, amelyek a digitális tankönyvcsalád leckéihez köthetők és a kerettanterv fejlesztési feladatai között is megtalálhatók.

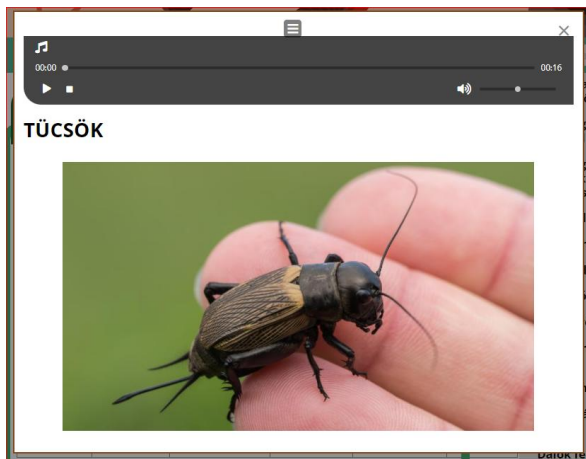
Arra is gondoltunk, hogy tanítványaink nem minden esetben látnak, hallanak élőben különböző állatokat, eszközöket, hangszereket stb. Gyűjteményünkkel megpróbáltuk digitálisan közelebb hozni ezeket a gyermekekhez.

Pedagógusaink is kedvükre válogathatnak, nem kell keresgélniük képet/fotót egy-egy bemutatáskor. Az énekórákhoz, de más tanórák felkészüléséhez ajánljuk.

A *Gyűjtemények* szintén minden évfolyamhoz, 1-6 évfolyamig lettek tankönyvünkbe egyformán bekötve. A könnyebb kezelhetőség érdekében a táblázatban lévő hangokat/képeket *abc*-sorrendben közöltük, valamint a következő témákra bontva csoportosítottuk:

- Állathangok
- Emberi hangok
- Természet hangjai
- Járművek
- Hangszerek
- Ritmushangszerek
- Egyéb

- Állathangok:

Eredeti fotó felett lejátszó és hangfájl található, amit elindítva megszólaltatja az állatok hangját, jelen esetben a tücsök ciripelését.

A gyűjteményben 54 db állat képe és hangja látható, hallható.

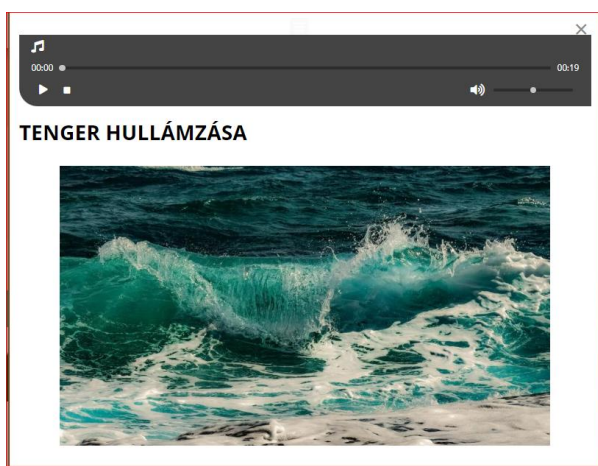
- Emberi hangok:

Segít felismerni, megkülönböztetni a férfi-, női-, gyermekhangokat.

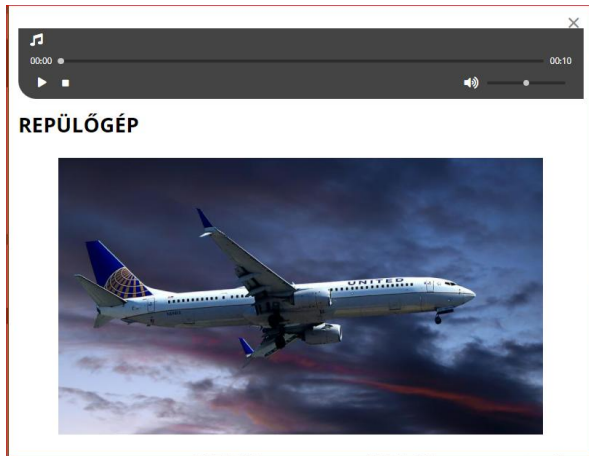
Különböző emberi megnyilvánulásokat is hallhatunk: pl. nevetés, köhögés, tüsszentés, sírás, sóhajtas, suttogás stb.

Természet hangjai:

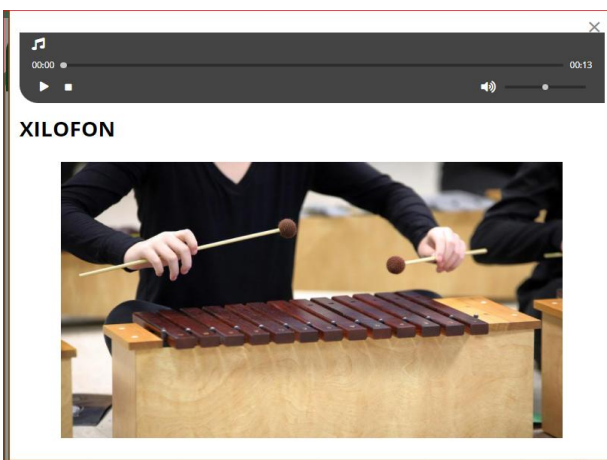
Különböző természeti jelenségek képei, hangjai találhatóak: pl. tűz, szél, mennydörgés, tenger, eső, vihar stb.

- Járművek:

Különböző közlekedési eszközök és egyéb közlekedéssel kapcsolatos fotók és hangok találhatóak: pl. autó, mentőautó, helikopter, vonatfütyty, kerékpárcsengő stb.

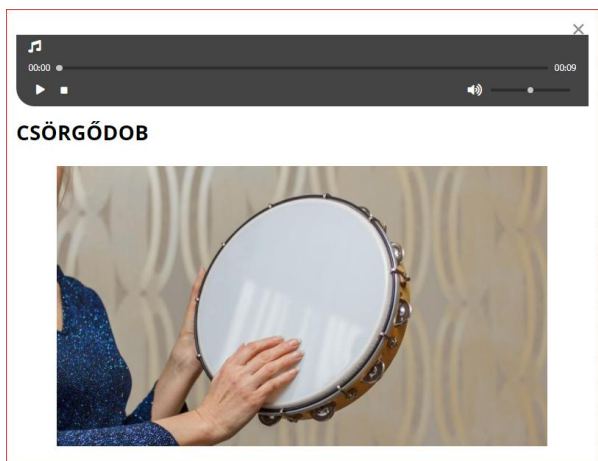
- Hangszerek:

Közel 45 db különböző hangszer képe és hangja látható, hallható.

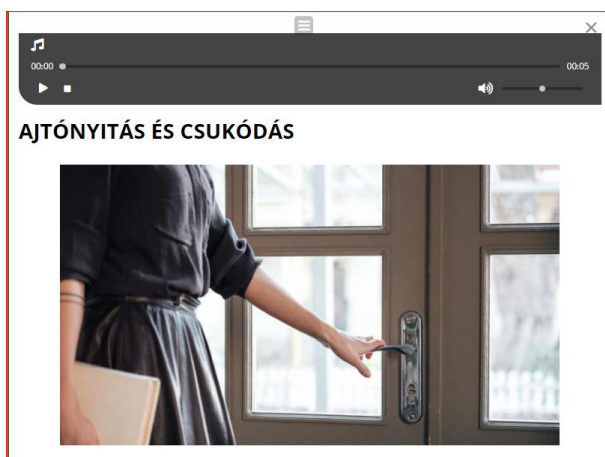
Tanítványaink jó része valószínűleg nem lát és hall előben igazi hangszereket. A gyűjtemény arra is ügyelt, hogy ne csak a hangszert mutassa be, hanem a zenészek kezébe adva látathassa a hangszer megszólaltatását, viszonyított nagyságát is.

- Ritmushangszerek:

Közel 24 db olyan ritmushangszert mutat be használat közben, ami az énekórák ritmushangszerei is lehetnek, kiegészítve egyéb más, érdekes ritmushangszerekkel.

- Egyéb:

Ebben a gyűjteményben azok a zörejhangok találhatók, amik az előző csoportokba nem sorolhatók be.

Közel 40 db ilyen hang és kép található, amit érdekes zenei játékként, hallásfejlesztésként használhatunk tanításunkban.

• Zeneszerzők – Magyar és külföldi zeneszerzők képei

Gyűjteményünk e része nem kapcsolódik szorosan a kerettantervben előírtakhoz – hiszen zenetörténetet, zeneirodalmat nem tanítunk KSNI-ben-, mégis úgy gondoltuk, hogy a tananyaghoz bátran kapcsolhatjuk a magyar és a külföldi zeneszerzők képeit bemutató gyűjteményünket. Érdekesebbé, színesebbé teheti a tanításunkat, felkeltheti tanítványaink érdeklődését. A zeneszerzők gyűjteményét két csoportra osztottuk, a magyar és az egyetemes zenetörténet zeneszerzőire. A képeket, fotókat – a teljesség igénye nélkül – zenetörténeti koronként közöljük. Ez a gyűjtemény is okostankönyvünk alkalmazási körét bővíti, akárcsak a Speciális színeskotta bevezetése is.

*

Reméljük felkeltettük olvasóink érdeklődését a digitális **Ének-zene okostankönyvünk** bemutatásával, ami a jövő útja.

Az okostankönyv létrehozóit, alkotóit a tankönyvünk impresszumában találhatjuk meg.

Bízunk benne, hogy a hagyományokon alapuló, de mégis újszerű megközelítésű digitális ének-zene tankönyvünkkel sikerült hiányt pótolnunk, és hozzájárulnunk a hatékonyabb pedagógiai munkához.

Bízunk abban is, hogy a tankönyvünk összeállítása az olvasóink, pedagógus kollégáink és legfőképp a tanítványaink, a gyermekek örömét is szolgálja majd.

Ha elnyeri a használók tetszését, bízunk abban is, hogy lehetőségünk lesz a további, hiányzó évfolyamok megírására.

Tankönyvünk elérhetőségének útja:

www.nkp.hu – SNI – 1-6 évfolyam - Ének-zene

Szívesen várjuk visszajelzéseiket az: www.tamogatas@nkp.hu -ra.

***Fabényi Réka** ének-zene tanár, zenepedagógus, a Parafónia zenekar és a Csalogány kórus vezetője